

gemeentelijk klimaatactieplan

Sint-Pieters-Leeuw

COLOFON

Redactie: Milieudienst gemeente Sint-Pieters-Leeuw, 2015

Voor de opmaak van dit klimaatactieplan werd gebruik gemaakt van het model opgesteld in het kader van 'Vlaams-Brabant Klimaatneutraal'.

Dit model werd opgesteld in samenwerking met de gemeenten, en past in het Europese Burgemeestersconvenant.

De provincie Vlaams-Brabant is door de EU erkend als coördinator voor het Burgemeestersconvenant. Ze ondersteunt de Vlaams-Brabantse gemeentebesturen. Het volledige ondersteuningsaanbod kan je bekijken op de Alfresco-site en www.vlaamsbrabant.be/klimaatneutraal.

Meer info:

Gemeente Sint-Pieters-Leeuw

Provincie Vlaams-Brabant

Secretariaat burgemeesterconvenant

leefmilieu@sint-pieters-leeuw.be

klimaatneutraal@vlaamsbrabant.be

info@eumayors.eu

Inhoud

1. Kader: Burgemeestersconvenant	4
2. Doel	5
2.1. Algemene uitgangspunten	5
2.2. Ambitie en visie van de gemeente	6
3. Algemene strategie	7
4. Huidige situatie	8
4.1. Algemeen.....	8
4.2. Gemeentelijke nulmeting.....	8
4.3. Inventarisatie bestaande werking en projecten	10
4.4. Maatregelentool en Business as Usual-scenario 2020 (BAU 2020)	10
5. Gemeentelijk klimaatactieplan	12
5.1. Organisatorisch.....	12
5.1.1. Intern	12
5.1.2. Extern	13
5.2. Participatieve aanpak	14
5.3. Financieel.....	16
5.4. Geplande acties en maatregelen.....	17
5.4.1. De gemeente als organisatie	17
5.4.2. Particuliere woningen en ruimtelijke ordening.....	23
5.4.3. Mobiliteit	26
5.4.4. Hernieuwbare energie.....	30
5.4.5. Natuur en biodiversiteit	31
5.4.6. Landbouw	34
5.4.7. Bedrijven (Industrie, tertiaire sector).....	35
6. Rapportering en monitoring.....	38
7. Contacten.....	39

1. KADER: BURGEMEESTERSCONVENANT

Liefst 80% van het energiegebruik en de CO₂-uitstoot is het gevolg van stedelijke activiteiten, en CO₂ is met voorsprong het belangrijkste broeikasgas. Lokale overheden staan dicht bij de bevolking en spelen daarom een cruciale rol bij het afremmen van de klimaatverandering. Hét instrument hiervoor is het Covenant of Mayors of het Burgemeestersconvenant. Gemeenten en steden die dit convenant ondertekenen, engageren zich om concrete maatregelen te nemen om hun CO₂-uitstoot tegen 2020 met minstens 20% terug te dringen. Europa werkte hiervoor een stappenplan uit dat elke gemeente kan gebruiken. De provincie Vlaams-Brabant treedt op als 'Coördinator van het Convenant' en staat de gemeenten bij.

Stap 1: Nulmeting

Om te weten hoeveel CO₂ er bespaard moet worden, moet de gemeente eerst een nulmeting uitvoeren. Deze nulmeting gaat voor verschillende sectoren - huishoudens, transport, industrie, openbare verlichting ... - na hoeveel CO₂ ze uitstoten. Het basisjaar voor de nulmeting is 2011. VITO, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, werkte in opdracht van de Vlaamse Overheid een handige Excel-tool uit die de gemeente met eigen gegevens kan aanvullen.

Stap 2: Opstellen klimaatactieplan

De gemeente moet na de ondertekening een klimaatactieplan opstellen en indienen bij de Europese Commissie. Dit klimaatactieplan bevat een opsomming van de maatregelen die de gemeente zal nemen om de CO₂-reductie (20% of meer) te bereiken.

Stap 3: Uitvoering

De maatregelen worden omgezet in de praktijk.

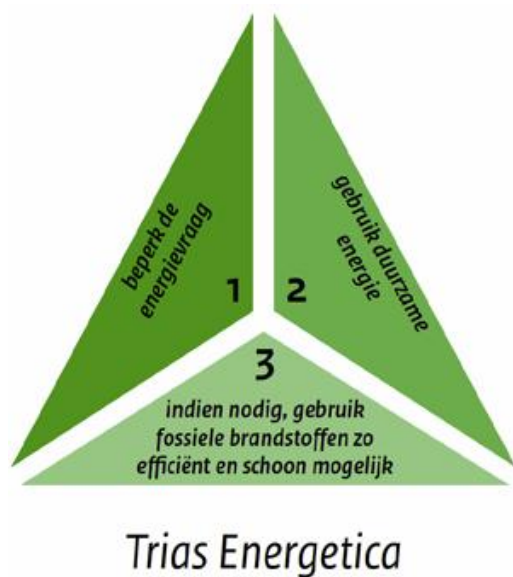
Stap 4: Rapportering en monitoring

Elke twee jaar na het indienen van het klimaatactieplan dient de gemeente een implementatierapport in bij de Europese Commissie met daarin een stand van zaken en tussentijdse resultaten. Elke 4 jaar moet een nieuwe CO₂-meting (monitoring) gebeuren. De gemeente kan hiervoor beroep doen op de cijfers die worden aangeleverd door VITO en de Vlaamse overheid.

2. DOEL

2.1. Algemene uitgangspunten

De gemeente zet zowel in op korte termijnwinsten als op lange termijnacties. De **Trias Energetica** is daarbij het uitgangspunt: de gemeente onderneemt stappen om de energievraag te verminderen (stap 1), om duurzame energie op te wekken en te gebruiken (stap 2) en om aan de resterende (fossiele) energievraag te voldoen met efficiënte, schone technieken (stap 3).

Figuur 1: model Trias Energetica

Daarbij hanteert de gemeente **drie belangrijke principes**:

1) De gemeente geeft het goede voorbeeld

De gemeente speelt op verschillende vlakken een voorbeeldrol: als consument, dienstverlener, planner, adviseur, initiator...

2) Samen aan de slag

De gemeente betreft bedrijven, organisaties, burgers en kennisinstellingen bij de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk klimaatbeleid. En ze neemt deel aan initiatieven die worden georganiseerd in het kader van 'Vlaams-Brabant klimaatneutraal'.

3) Klimaatbeleid is dynamisch beleid

Kennis over klimaat is in volle evolutie. Ook het gemeentelijk klimaatplan is geen vaststaand gegeven, maar kan steeds bijgestuurd worden.

Een gemeentelijk klimaatbeleid gaat verder dan het verminderen van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot alleen. De economische en sociale aspecten, binnen het breder kader van **duurzame ontwikkeling**, mogen hierbij niet uit het oog verloren worden. Een sterk

klimaatbeleid zal bovendien plaats moeten krijgen in alle beleidsdomeinen (bouwen en wonen, integraal waterbeheer, ruimtelijke ordening, mobiliteit, biodiversiteit, kansarmoede,...).

2.2. Ambitie en visie van de gemeente

Met dit klimaatplan engageert de gemeente zich om tegen 2020 de CO₂-uitstoot te verminderen met minstens 20%. Ze doet dat door energie te besparen, energie-efficiëntie te verhogen en het inzetten van duurzame energiebronnen.

3. ALGEMENE STRATEGIE

Dit klimaatactieplan is een belangrijk document dat toont hoe de gemeente Sint-Pieters-Leeuw haar engagement tegen 2020 wil bereiken. Het maakt gebruik van de resultaten van de nulmeting om de meest geschikte acties te vinden voor de CO₂-reductie. Dit plan stelt hiervoor concrete maatregelen voor, samen met de nodige budgetten, verantwoordelijke uitvoerders en timing. Beschouw het klimaatactieplan niet als een strak document: omstandigheden veranderen en het is aangewezen om het plan geregeld te herzien.

De maatregelen in het klimaatactieplan moeten de CO₂-uitstoot en het energieverbruik door eindgebruikers verminderen. De engagementen hebben betrekking op het geografische grondgebied van de gemeente. Daarom bevat het plan acties voor zowel de publieke als de private sector (bedrijven, burgers, middenveld, scholen ...). De rol van de gemeente is dat zij het voorbeeld geeft, duidelijke maatregelen neemt en haar inwoners stimuleert om zelf actie te ondernemen.

Het streefjaar is 2020. Daarom bevat het plan een duidelijke schets van de acties die de gemeente zal ondernemen om haar streefdoel in 2020 te bereiken. Maar een langetermijnstrategie en -visie is ook belangrijk.

4. HUIDIGE SITUATIE

4.1. Algemeen

Om doelstellingen te formuleren en de effecten van het klimaatbeleid op te volgen, moet je de grootte en de bronnen van de huidige CO₂-uitstoot kennen. Daarom heeft de gemeente een nulmeting uitgevoerd. Deze meting geeft van elke sector het aandeel in de totale CO₂-uitstoot weer. Het referentiejaar is 2011 want vanaf dat jaar zijn volledige cijfers voor de nulmeting beschikbaar. De inventaris werd gemaakt met de generieke tool¹ die VITO ontwikkelde in opdracht van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid en aangevuld met data die specifiek zijn voor de gemeente.

4.2. Gemeentelijke nulmeting

De nulmeting richt zich op de emissies van sleutelsectoren als:

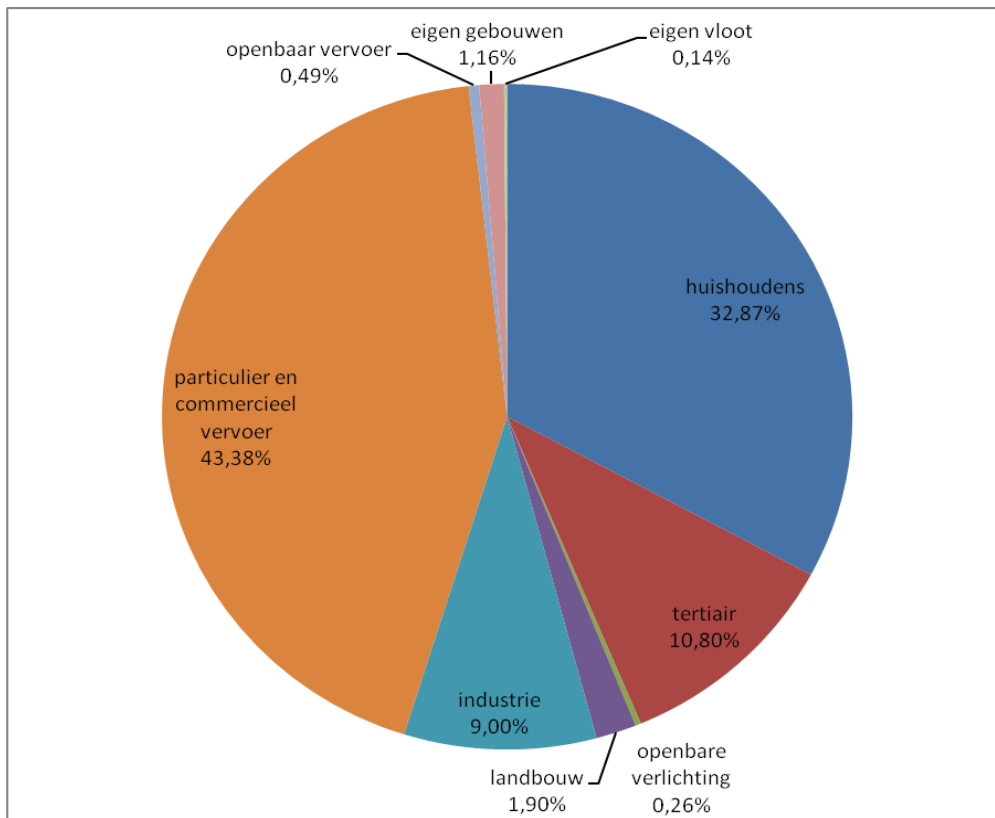
- gemeentelijke gebouwen, installaties en voorzieningen
- tertiaire gebouwen, installaties en voorzieningen
- residentiële gebouwen
- transport: gemeentelijke vloot, openbaar transport (weg, spoor), privé en commercieel transport (weg)

Daarnaast brengt de nulmeting emissiebronnen in kaart die niet verplicht gerapporteerd moeten worden, maar die wel relevant kunnen zijn voor het klimaat- en energiebeleid:

- energieproductie: koude- of warmteproductie-eenheden
- energieproductie: energiegerelateerde emissies van productie-eenheden voor elektriciteit < 20 MW
- landbouw: energiegerelateerde CO₂-emissies en niet-energiegerelateerde emissies zoals CH₄ door vertering en N₂O door mestopslag
- industrie: energiegerelateerde CO₂-emissies door niet-ETS bedrijven

Uit de emissie-inventaris blijkt dat in het jaar 2011 141,378 kton aan CO₂ werd uitgestoten.

¹ Tool is terug te vinden op aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm.

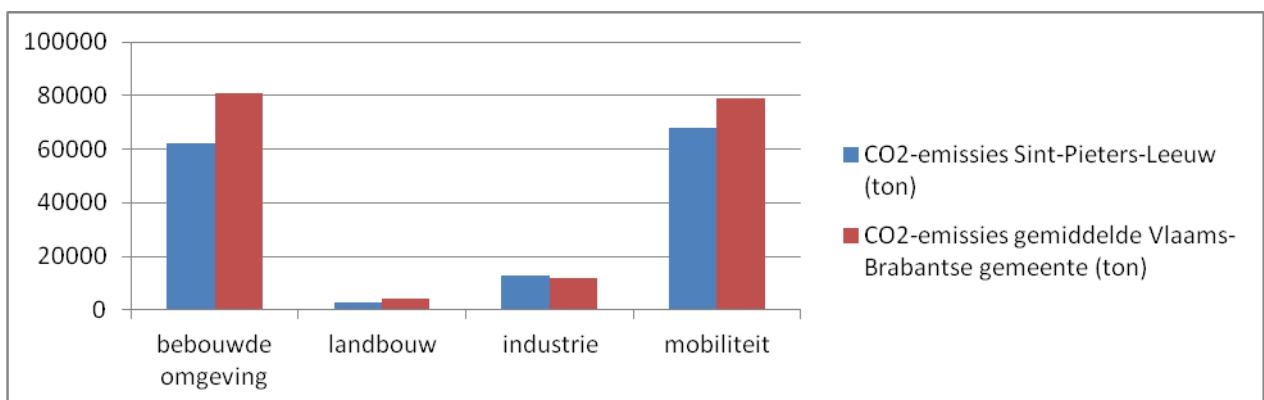
Figuur 2: Taartdiagram gemeentelijke nulmeting

Uit de nulmeting blijkt dat 43,38% van de gemeentelijke CO₂-uitstoot afkomstig is van particulier en commercieel vervoer. Openbaar vervoer daarentegen neemt maar 0,49% voor zich.

32,87% gaat naar de huishoudens, terwijl de bedrijven (tertiaire sector, landbouw en industrie) voor 21,70% van de CO₂ uitstoot verantwoordelijk zijn.

1,16 % is afkomstig van de gemeentelijke gebouwen.

Dit komt grotendeels overeen met een gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente.

Figuur 3: Grafiek vergelijking Sint-Pieters-Leeuw – gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente

Sint-Pieters-Leeuw stootte in 2011 4,63 ton per inwoner uit. Ter vergelijking: een gemiddelde inwoner van Vlaams-Brabant stootte in 2011 5,53 ton CO₂ uit.

4.3. Inventarisatie bestaande werking en projecten

De resultaten van de nulmeting zijn het uitgangspunt van het klimaatactieplan. Acties en maatregelen die uitgevoerd zijn sinds referentiejaar 2011, worden mee opgenomen en kunnen al een invloed hebben op de CO₂-uitstoot. Daarom heeft de gemeente deze bestaande initiatieven geïnventariseerd.

De inventarisatie gebeurde op basis van:

- milieujaarprogramma's
- omgevingsanalyse uit BBC
- beleidsplannen van andere gemeentelijke diensten (RO, mobiliteit, gebouwen,...)
- bestaande audits, studies, visieplannen:
 - energieaudit gemeentelijke gebouwen
 - mobiliteitsstudie
 - openbare verlichting: quickscan, lichtplannen, masterplannen
 - stookplaatsrenovatie / afstelling stookplaatsen
 - hernieuwbare energie
 - relighting
 - energieboekhouding
 - MobiScan – MobiMasterplan
 - ...
- initiatieven of lange termijnprojecten die al in uitvoering zijn:
 - opwaarderen van de fietspaden
 - energieboekhouding gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting
 - herinrichting openbaar domein (pesticidenvrij, vergroening,...)
 - trage wegen – fietsroutenetwerk
 - duurzaam bouwadvies
 - ...
- ...

Uiteraard kunnen initiatieven die dateren van vóór 2011 en die een bijdrage leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot, ook opgenomen worden in het klimaatactieplan.

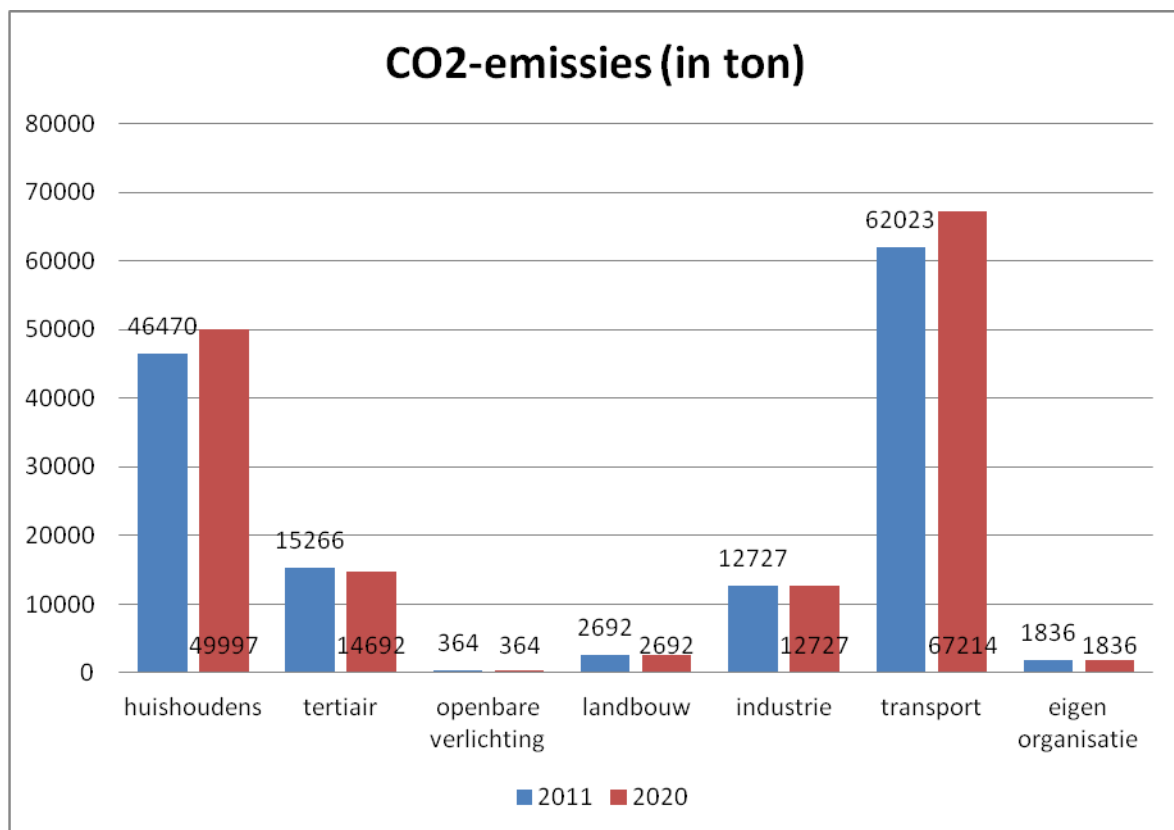
4.4. Maatregelentool en Business as Usual-scenario 2020 (BAU 2020)

VITO heeft in opdracht van LNE een maatregelentool² opgemaakt. Die geeft voor tien voorbeeldmaatregelen een indicatie van de impact op het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Het gaat om acties die burgers, handelaars of bedrijven kunnen nemen. Zoals:

- huishoudens: muurisolatie, dakisolatie, betere beglazing, warmtepompen, zonneboilers
- tertiair: cluster van diverse maatregelen (zoals relighting, efficiëntere gasketels, natuurlijke ventilatie, installatie warmtepompen) om vraag en verbruik te laten dalen bij verwarming, ventilatie, koeling en verlichting
- transport: shift van auto naar fiets voor korte ritten, shift naar elektrische voertuigen
- lokale elektriciteitsproductie: PV

² zie <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm>

De besparingen zijn berekend in vergelijking met het referentiejaar 2011 en het 'BAU'-scenario in het jaar 2020. BAU staat voor Business As Usual en geeft een inschatting van het energieverbruik en de CO₂-emissies voor 2020 als de gemeente of stad geen specifieke maatregelen neemt. Het scenario houdt wel rekening met autonome evoluties zoals de verwachte bevolkingsgroei en de toename wegverkeer, en met het Europese beleid.

Figuur 4: Grafiek Business-as-Usual scenario 2020

5. GEMEENTELIJK KLIMAATACTIEPLAN

5.1. Organisatorisch

Het is belangrijk om een groot draagvlak te creëren. De gemeente betreft daarom zowel intern als extern zo veel mogelijk mensen en organisaties.

5.1.1. Intern

Intern werd een **stuurgroep** opgericht met daarin mandatarissen en vertegenwoordigers van volgende diensten:

Dienst	Ambtenaar	Schepen
Milieudienst	Liesbeth Bortels	Gunther Coppens
Gebouwendienst	Pierre Pannus	Lucien Wauters
Mobiliteit	Johan Persoons	Jan Desmeth
Lokale economie	Marleen Buyl	Luc Van Ruysevelt
Landbouw	Marleen Buyl	Bart Keymolen
Openbare werken	Johnny Marchal	Bart Keymolen
Welzijn & Ontwikkelingssamenwerking	Ingrid Baroen	Marleen De Kegel
Toerisme	Kristien Van Hecke	Marleen De Kegel
OCMW	Jolien Coppens	Paul Defranc
Ruimtelijke ordening	Erik Wuyts	Luc Deconinck
Communicatiedienst	Stéphanie Marchoul	Luc Deconinck
Financiële dienst	Cindy Van Driessche	Jos Speeckaert

Secretaris: Walter Vastiau

Diensthooft technische dienst: Eric Stiens

Tijdens de opmaakfase van het klimaatactieplan hebben de stuurgroepleden deze taken op zich genomen:

- opmaak inventarisatie van bestaande initiatieven (acties, projecten, studies ...)
- opmaak of heroriëntering van het budget en zoektocht naar mogelijke financieringsbronnen
- ambitieniveau bepalen: 20%
- efficiënte en effectieve acties en maatregelen voorstellen op basis van de nulmeting, inventarisatie van de eigen werking, provinciale inventaris van mogelijke klimaatacties en, indien van toepassing, de maatregelentool (zie punt 5.3)
- opvolging participatieproces
- ...

De stuurgroep zal:

- alle acties en maatregelen opvolgen en monitoren
- verbeterpunten bespreken

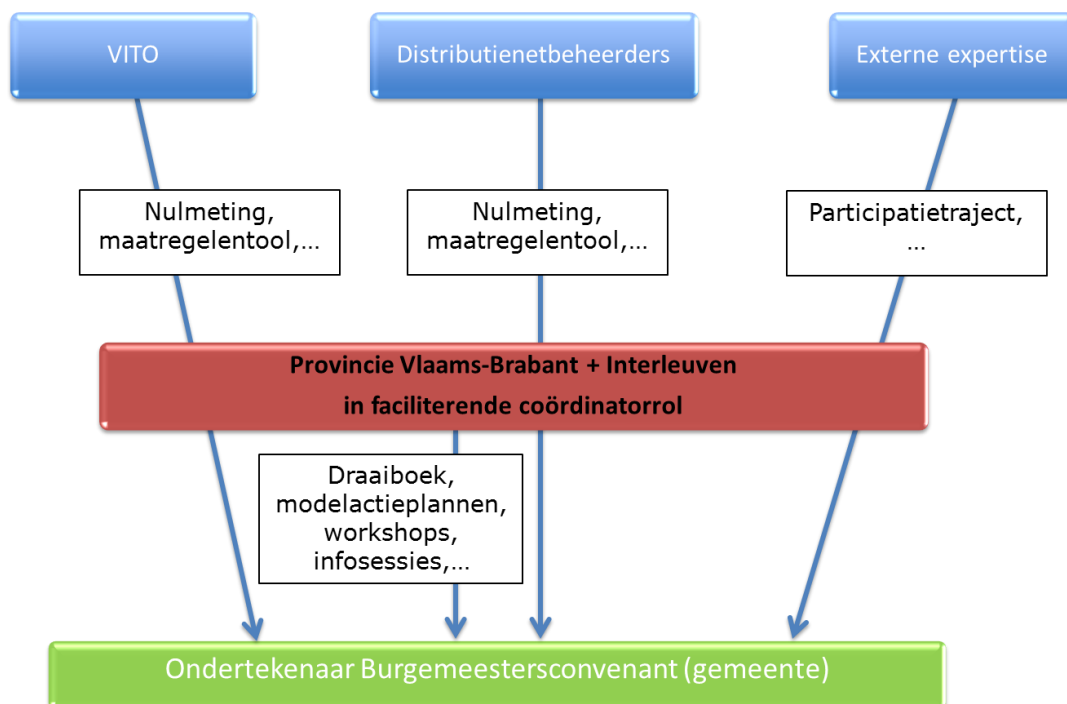
- regelmatig met de verschillende werkgroepen overleggen
- naar het schepencollege en de gemeenteraad terugkoppelen.

De interne stuurgroep heeft dus zowel een beleidsondersteunende, coördinerende, adviserende als uitvoerende rol. Deze werkwijze garandeert een grote betrokkenheid.

Het klimaatbeleid moet verankerd worden binnen het bestuur en wordt daarom mee opgenomen in de meerjarenbeleidsplanning. Om de klimaatproblematiek aan te pakken, zijn traditionele beleidsconcepten en instrumenten niet genoeg. Er is aanvullend beleid nodig dat gericht is op structurele veranderingen op lange termijn.

5.1.2. Extern

Extern wordt de gemeente ondersteund door een breed partnerschap, waaronder de Vlaamse overheid, VITO, de distributienetbeheerders, externe experts en lokale verenigingen. De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven bieden in hun rol als coördinator inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning aan. Het project Kyoto in het Pajottenland en Zennevallei is een belangrijke partner bij het bereiken van de bevolking. De woonwinkel speelt eveneens een belangrijke rol als eerste aanspreekpunt voor de bevolking.

Figuur 5: externe ondersteuning aan de gemeente

5.2. Participatieve aanpak

De gemeente heeft een actief participatietraject opgezet met verschillende gemeentelijke stakeholders. Zie 5.1. voor de organisatiestructuur.

Doel van dit participatieproces is om de gemeentelijke doelgroepen mee te laten nadenken over het gemeentelijk klimaatbeleid, input te krijgen voor het klimaatactieplan en de voorgestelde maatregelen te toetsen op hun haalbaarheid. Zo wil de gemeente komen tot een gedragen klimaatplan en –beleid en een actieve medewerking bij de uitvoering ervan.

De gemeente gebruikte hiervoor de volgende methodieken:

Intern:

Juni 2014 werden de prioriteiten vastgelegd:

- Gemeente als voorbeeld (gebouwen, wagenpark, openbare verlichting samen met de ambtenaren van de betreffende diensten)
- Bedrijven aanzetten om inspanningen te leveren om klimaatneutraal te worden – Hiervoor wordt samengewerkt met Unizo-VOKA en de raad voor lokale economie: de 'opstart lerend netwerk' met hulp van de ambtenaar voor lokale economie.
- Burgers en scholen (sensibilisatie, oa infosessies) – samenwerking met Kyoto in het pajottenland. Ook de gemeentelijke website wordt bijgewerkt om de burger beter te informeren (bv over premies...). Het webloket wonen werd opgericht in samenwerking met de stad Halle

Op 28/07/2014 werd dit op het college geplaatst.

Maart 2015 gaven de diensten Ruimtelijk ordening en Mobiliteit de acties door die zij aan het plan willen toevoegen.

Met de dienst Gebouwen was er een continu overleg, omwille van de meer intensieve aanpak: opstart energieboekhouding, mogelijkheden tot het afsluiten van een EPC-contract, opmaak Masterplan Gebouwen

Een voorstel klimaatactieplan werd opgemaakt door de Milieuambtenaar en eind juni doorgestuurd naar de stuurgroep.

De diensten Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en het OCMW gaven midden juli hun opmerkingen en akkoord voor de acties betreffende hun diensten in het klimaatactieplan.

Op 22 september 2015 kwam de stuurgroep samen voor verder overleg. Het klimaatactieplan werd samen overlopen. Volgende diensten werden hier vertegenwoordigd: OCMW, Woonwinkel, Lokale Economie, Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Leefmilieu.

In januari 2016 wordt de uitvoering van het goedgekeurde klimaatactieplan besproken op het diensthoofdenoverleg.

Extern:

Op 15/09/2014 werd het 'lerend Netwerk Energiezuinige bedrijven' opgestart:

Met bedrijven zouden we willen werken aan een 'lerend netwerk SPL', waarbij de deelnemers elkaar kunnen informeren. De gemeente wil dit ondersteunen door het samenbrengen van de verschillende partners, het organiseren van info-avonden en bedrijfsbezoeken. Er zal eerder vraaggestuurd gewerkt worden. Via het Lerend Netwerk worden de bedrijven (industrie, tertiair en landbouw) maximaal betrokken. De Raad voor Lokale Economie speelt hierbij een belangrijke rol.

Hieruit volgend vond op 1 oktober 2015 het eerste bedrijfsbezoek plaats.

Op 14 september 2015 werd de bevolking bevraagd om ook hun input te geven in het klimaatactieplan. Welke bijdrage kunnen zij leveren? De uitnodiging gebeurde via Infoleeuw, de website en onze facebookpagina. Er werd een persbericht rondgestuurd. Alle adviesraden en werkgroepen werden uitgenodigd. Voor deze avond werd samen gewerkt met BBL - Bond Beter Leefmilieu.

Introductie en opmaak probleempceptie: De deelnemers kregen plenair een introductie van het thema en de problematiek. De specifieke cijfers en de resultaten van de nulmeting dienden als rode draad.

- Waarom tekende Sint-Pieters-Leeuw het burgemeesterscovenant?
- Wat is het huidige energieverbruik in Sint-Pieters-Leeuw en welke zijn de grootverbruikers?
- Wat is de bedoeling van deze avond?

Klimaattafels: Elke deelnemer bedacht een aantal engagementen die zij of hun organisatie/vereniging willen opnemen om de klimaatambitie van Sint-Pieters-Leeuw te helpen realiseren. Wat wil jij of jouw organisatie doen op vlak van energie/mobiliteit/consumeren in Sint-Pieters-Leeuw, morgen, in 2030 en 2050. Welk engagement ga jij aan?

In groep werkten ze verder rond volgende vragen:

- Wat verhindert jouw om dit te doen, wat zijn de huidige drempels?
- Wat hebben we nodig om deze drempels weg te nemen? Wat moet er gebeuren om dit engagement waar te maken?
- Wie speelt hier een rol?

Resultaten: Het resultaat van deze participatie-avond zijn 50 acties rond wonen & energie, mobiliteit en voeding & consumeren (zie Bijlage 1).

Op 27/08 overleg GROS met op de agenda: ambitie om fairtrade gemeente te worden als punt in het klimaatactieplan (knelpunt: trekkers vinden)

Op 24/10/2015 werd de jeugd bevraagd op de “dag van de jeugdvereniging”. Hier word bekeken hoe de jeugd en de verenigingen waarin zij actief zijn, kunnen bijdragen aan het klimaatactieplan: “Wat kan ik met mijn jeugdvereniging doen voor het klimaat?”. Het resultaat is toegevoegd als bijlage 2 aan het plan.

Het advies van de milieuraad werd gevraagd op een Open Milieuraad op 5 november 2015 (zie bijlage 3). Samen met de milieuraad wordt een avond rond klimaat georganiseerd in 2016 (spreker vanuit Natuurpunt Educatie).

De belangrijkste conclusies uit dit participatietraject zijn:

- Belangrijk om ook de sociale huisvestingsmaatschappij te betrekken. Vanuit de bewoners was er vraag voor meer info over energiezuinige instellingen en meer betrokkenheid;
- Er was een groot draagvlak voor het plaatsen van windturbines in de gemeente, een (verplichte) veggidag daarentegen werd minder goed gevonden door de aanwezigen;
- Ook na goedkeuring van het plan zullen de doelgroepen maximaal betrokken worden;
- Het klimaatactieplan is een dynamisch instrument dat ook na goedkeuring kan aangepast worden aan vragen en opmerkingen van de bevolking

5.3. Financieel

De komende jaren zijn er extra financiële inspanningen nodig om de ambities en doelstellingen te verwezenlijken.

Het budget om dit klimaatactieplan te realiseren bestaat uit:

- Gemeentepersoneel voor de coördinatie van gemeentelijke acties.
- Personeel van de ondersteunende partners.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op de provincie Vlaams-Brabant voor actieve ondersteuning bij het gemeentelijk klimaatbeleid...
- Voor een aantal gebouwen in het eigen patrimonium worden de mogelijkheden onderzocht voor het aangaan van een O-EPC (Onderhouds- en EnergiePrestatieContract). In deze formule worden de besparingen in de energiefactuur die gerealiseerd worden door het O-EPC gebruikt voor het uitvoeren van de energiebesparende maatregelen in de gebouwen. Voor een goede begeleiding hierbij zal een facilitator aangesteld worden. We worden hierbij ondersteund door het steunpunt Duurzaam Bouwen van de provincie Vlaams-Brabant.
- Gemeentelijke investeringen in het eigen patrimonium en het wagenpark om de voorbeeldfunctie uit te oefenen.
- Quickwins die de gemeente realiseert, worden opnieuw ingezet voor energie- en klimaatbeleid.
- Bestaand budget dat al wordt ingezet voor klimaatbeleid.
- Externe subsidiemogelijkheden of financiële structuren, bijvoorbeeld:
 - Europese subsidieprogramma
 - Federale subsidies
 - Vlaamse subsidieprogramma's

5.4. Geplande acties en maatregelen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de geplande acties en maatregelen tot 2020. De nulmeting geeft een kijk op de situatie in 2011, hoeveel van de CO₂-uitstoot er kan verminderd worden en welke de prioritaire sectoren zijn. Op basis daarvan heeft de gemeente een pakket van maatregelen samengesteld die hierop inspelen.

Ruimtelijke ordening, duurzame aankopen en burgerparticipatie beschouwen we niet als afzonderlijke sectoren, maar werden geïntegreerd in de andere sectoren.

Voor de selectie van maatregelen is de gemeente vertrokken van de 'Inventaris Mogelijke Klimaatacties', aangeboden door de provincie Vlaams-Brabant en Interleuven. Deze maatregelen en acties werden met de stakeholders getoetst op haalbaarheid en wenselijkheid (zie ook 5.1 en 5.4).

Aan alle acties wordt een termijn verbonden. Korte termijn (KT) wordt gegeven aan acties die onmiddellijk of binnen het jaar kunnen worden uitgevoerd, middellange termijn (MLT) geven we wanneer de acties worden uitgevoerd vòòr 2020 en lange termijn (LT) is voor actie die ook na 2020 kunnen uitgevoerd worden.

5.4.1. De gemeente als organisatie

De eigen gebouwen, gemeentelijke vloot en openbare verlichting maken procentueel maar een klein deel uit van de volledige CO₂-uitstoot (1,56%) Acties op dit punt zijn wel belangrijk omwille van de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft.

De gemeente zal gedurende de planperiode (2011 tot en met 2020) investeren in haar patrimonium, gemeentelijke vloot en openbare verlichting opdat deze energiezuiniger worden.

Doelstellingen van de gemeente:

- 20 % energiebesparing bij gemeentelijke gebouwen
- 20 % energiebesparing bij openbare verlichting
- 20% energiebesparing bij gemeentelijke vloot
- Minder uitstoot door gemeentebestuur

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

Eigen gebouwen:

Ondersteuning door de dienst Energiebegeleiding van het Steunpunt Duurzaam Bouwen voor het energiezuinig maken en verduurzamen van de eigen gemeentelijke gebouwen en/of gebouwen van gemeenschapsvoorzieningen.

In 2010 werd voor een aantal gebouwen een energie-audit uitgevoerd.

De milieuambtenaar Liesbeth Bortels werd in 2012 aangeduid als energieverantwoordelijke. Alle gebouwen werden ingebracht in Comeet, het energieboekhoudingsprogramma van Eandis. Maandelijks worden hier voor elk gebouw de meterstanden (water, gas, elektriciteit) ingebracht.

Een centraal energieteam werd aangesteld met lokale verantwoordelijken voor elk gemeentelijk gebouw

De lokale verantwoordelijke staat in voor een meer gedetailleerde opvolging van energieverbruik van het gebouw en het op regelmatige basis noteren van meterstanden. Zij ondersteunen de energieverantwoordelijke bij het opvolgen van de energieboekhouding en zijn het eerste aanspreekpunt bij een abnormaal verbruik in het gebouw.

Het centraal energieteam werd in 2013 samengesteld en bestaat uit volgende personen:

Gebouw	Verantwoordelijke
Sportgebouwen	Bart Van Onsem
Bibliotheken	Katja grammens
School Den Top	Joyce Vannooten
School 't Populiertje	Ingrid Borremans
Gemeentehuis	Liesbeth Bortels, Pierre Pannus
Peutertuin Kortjakje	Marleen de Paepe
Peutertuin Jip&Janneke	Patricia Tordeur
Coloma	Sonja
Kleuterschool Puur Natuur	Anke Portaels
School Wegwijzer	Carina Van Cauwelaert
Vlaams Trefpunt Laekelinde	Nathalie Goossens
Kerkhoven	Tony Hauwaert
CC De Molenborre, De Merselborre, Ontmoetingscentrum Zonnig Leven en Site 250	Dirk Vanmalleghem

Er werd in 2015 een Masterplan gebouwen opgemaakt. Dit plan omvat welke gebouwen op termijn verkocht of gerenoveerd zullen worden. Bepaalde gebouwen krijgen een herbestemming. Er werd eveneens een overzicht opgemaakt van de te verwachten en geplande investeringen voor alle gebouwen. Deze maatregelen moeten de gemeente helpen om een duurzame meerjarenplanning op te maken voor elk gebouw.

Er wordt door de ICT-dienst aandacht besteed aan duurzaamheid bij de aankoop en het gebruik van elektrische toestellen. Er worden steeds de meest energiezuinige toestellen aangekocht. Printers zijn steeds multifunctionele gezamenlijke toestellen op centrale plaatsen. Toestellen worden steeds energiezuinig ingesteld.

De gemeente verbruikt sinds 2015 100% groene stroom. Ze stapte reeds mee in een samenaankoop voor groene stroom.

Eigen vloot:

De gemeente geeft een fietsvergoeding aan personeelsleden die met de fiets komen werken. Woon-werkverkeer met het openbaar vervoer wordt voor 80% terugbetaald. Dienstverplaatsingen met het openbaar vervoer worden voor 100% terugbetaald. Ook bij carpoolen geeft het gemeentebestuur een financiële tegemoetkoming. Op deze manier worden alternatieve vervoersmiddelen en het gebruik van het openbaar vervoer aangemoedigd.

Openbare verlichting

De gemeente neemt elk jaar deel aan de nacht van de duisternis en Earth Hour door rond de kerk van Vlezenbeek de verlichting gedurende die periode uit te laten. De inwoners worden hier steeds van op de hoogte gebracht.

Verouderde armaturen worden systematisch vervangen door LED verlichting.

De samenwerking met distributienetbeheerder Eandis wordt verder gezet.

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

5.4.1.1. Eigen gebouwen

Maatregelen en acties worden opgesteld en uitgevoerd in nauw overleg met de gemeentelijke gebouwendienst en met ondersteuning van de provincie Vlaams Brabant (Steunpunt DuBo)

MONITORING EN OPVOLGING

M01. DE KENNIS VERBETEREN VAN HET GEMEENTELIJK GEBOUWENPARK

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing (KT, MLT of LT)
001	Opmaak plan van aanpak voor energiezorg en aanstelling energieverantwoordelijke	Milieuambtenaar	Provincie - Steunpunt DuBo	KT
002	Inventaris van de bestaande toestand	Milieuambtenaar	Provincie - steunpunt DuBo	KT
003	Benchmark het specifieke verbruik van de gebouwen (kWh/m ² .jaar)	Milieuambtenaar	Provincie - Steunpunt DuBo	KT
004	Maak een gebouwspaspoort: inventarisatie van algemene gebouwgegevens, gebruik van het gebouw, beheer technische installaties	Milieuambtenaar	Provincie - Steunpunt DuBo	KT

SENSIBILISATIE EN GEDRAG

M02. ENERGIE-EFFICIËNTIE EN RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK IN GEMEENTELIJKE GEBOUWEN STIMULEREN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
005	Sensibilisatie van de gebruikers van de gebouwen: energiegedragscode, sensibiliseringscampagne,...	Milieuambtenaar		KT
006	Gebruik van campagnemateriaal om gewenst gedrag te bevorderen (lichten doven, deuren dicht, ...)	Milieuambtenaar		KT
007	Communiqueer aan bezoekers en gebruikers over de resultaten van besparingsacties die geïnitieerd zijn	Milieuambtenaar		KT

M03. VOLDOENDE UITSTRALING EN ONDERSTEUNING GEVEN AAN HET VOLLEDIGE ENERGIETEAM VAN DE GEMEENTE

008	Acties van energieverantwoordelijken worden in de kijker gezet (bvb in Infoleeuw), evenals	Milieuambtenaar		KT
-----	--	-----------------	--	----

	positieve evoluties in het energieverbruik.			
009	De inzet van energieverantwoordelijken worden beloont met appreciatie en kennis	Milieuambtenaar		KT

ENERGIEZUINIGE RENOVATIE

M04. BEN-RENOVATIE OF LAGE-ENERGIERENOVATIE VAN GEMEENTELIJKE GEBOUWEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
010	Stel een energetisch ambitieniveau (gewenst energiepeil) op voor de renovatie van de gemeentelijke gebouwen	Milieuambtenaar	Provincie - steunpunt DuBo	KT
011	Er wordt nagegaan voor welke gebouwen een EPC-contract kan worden aangegaan met een ESCO (Energy Service Company). De gemeente zal een facilitator aanstellen om zich te begeleiden.	Milieuambtenaar	Provincie - steunpunt DuBo	KT

M05. VOOR GEBOUWEN DIE NIET IN AANMERKING KOMEN VOOR GRONDIGE RENOVATIE OF EEN EPC-CONTRACT, VOERT DE GEMEENTE OP ZICH STAANDE INGEPEN UIT

012	Waar nodig en mogelijk wordt vloer-, muur- en dakisolatie aangebracht	Gebouwendienst		LT
013	Verouderde lampen worden systematisch vervangen door duurzame, energiezuinige verlichting (relighting)	Gebouwendienst		KT
014	Stookplaatsrenovaties worden tijdig ingepland	Gebouwendienst		LT

M06. OVERVERHITTING VAN GEMEENTELIJKE GEBOUWEN VERMIJDEN

015	Bij een Z-W gerichte oriëntatie van grote glaspartijen wordt buitenzonnewering aangebracht.	Gebouwendienst		LT
-----	---	----------------	--	----

M07. IN DE JAARLIJKSE BEGROTING WORDT EEN BUDGETTAIRE RUIMTE VRIJ GEMAAKT VOOR HET UITVOEREN VAN QUICKWINS IN ELK GEBOUW

016	Er is een jaarlijks budget voorzien voor onderhoud en herstellingen van de gebouwen. Dit wordt ook gebruikt voor quickwins, kleine aanpassingen die op korte tijd zijn terugverdiend: isoleren van leidingen, afkitten, aanbrengen van aanwezigheidsdetectoren of klokschakelaars, correcte afstelling stookplaatsen, ...	Gebouwendienst		LT
-----	---	----------------	--	----

ENERGIEZUINIGE NIEUWBOUW

M08. NIEUWE GEMEENTELIJKE GEBOUWEN WORDEN BIJNA-ENERGIENEUTRALE GEBOUWEN (BEN)

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
017	Er wordt een energetisch ambitieniveau opgelegd voor nieuwbouw (BEN)	Gebouwendienst	Provincie - Steunpunt DuBo	LT
018	De Vlaamse Maatstaf voor duurzaam bouwen wordt maximaal toegepast	Gebouwendienst	Provincie - Steunpunt DuBo	LT
019	Er wordt projectadvies gevraagd aan het Steunpunt DuBo	Gebouwendienst	Provincie - Steunpunt DuBo	LT
020	In elk project worden uitgangspunten voor het ontwerp opgesteld: - Oriëntatie, zonering, compactheid - Flexibel bouwconcept met aandacht voor Multi-functionaliteit op lange termijn	Gebouwendienst	Provincie - Steunpunt DuBo	LT

	- Zonnewering, natuurlijke ventilatie - Daglichttoetreding			
--	---	--	--	--

M09. BESCHOUW BIJ HET AL DAN NIET WEERHOUDEN VAN ENERGIEVRIENDELIJKE INVESTERINGEN, DE TOTAL COST OF OWNERSHIP VAN HET GEBOUW

021	De verwachte jaarlijkse energie- en onderhoudskost voor het gebouw wordt geïntegreerd bij het weerhouden van een projectconcept	Gebouwendienst		LT
-----	---	----------------	--	----

M10. VOORZIE TIJDENS HET AFSLUITEN VAN DE BOUWFASE OOK EEN PERIODE VOOR 'COMMISSIONING' VAN DE INSTALLATIE GEDURENDE HET EERSTE JAAR VAN INGEBRIJKNAMEN

022	Een voorwaarde voor commissioning wordt opgenomen in het aannemerscontract, zodat er vanuit de opdrachtgever geborcht wordt dat het instellen van de installaties optimaal gebeurt en een goede gebruikershandleiding wordt opgesteld.	Gebouwendienst		LT
-----	--	----------------	--	----

TECHNISCHE MAATREGELEN

M11. BEHEER VAN DE INSTALLATIES AFSTEMMEN OP HET GEBRUIK VAN DE GEBOUWEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
023	Er wordt voor iedere gebouwverantwoordelijke een goede handleiding opgesteld voor een goede instelling van de technische installaties.	Gebouwendienst		KT
024	Bij iedere seizoenswissel of sluitingsperiode wordt een rondgang gedaan door het technisch personeel om de instelling van de installaties na te kijken.	Gebouwendienst		KT

M12. BORG ENERGIE-EFFICIËNTIE EN GEGARANDEERDE ENERGIEBESPARING BIJ HET AFSLUITEN VAN ONDERHOUDSCONTRACTEN VAN GEBOUWEN

025	Bij het uitbesteden van onderhoud aan een derde partij zal er steeds voor gezorgd worden dat energiezorg een speerpunt is.	Gebouwendienst		LT
026	Er wordt een clausule voorzien voor het uitvoeren van gegarandeerde besparingsacties.	Gebouwendienst		LT
027	Er wordt een contractclausule voorzien dat stelt dat bij vervanging van bestaande installaties steeds moet gekozen worden voor de meest energie-efficiënte oplossing.	Gebouwendienst		LT

5.4.1.2. Eigen vloot

Maatregelen en acties worden opgesteld en uitgevoerd in samenwerking met de dienst Mobiliteit.

MINDER UITSTOOT DOOR HET GEMEENTEBESTUUR

M13. INZICHT CREËREN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
028	Er wordt een energieboekhouding van het wagenpark bijgehouden	Milieuambtenaar		MLT
029	Jaarlijks wordt de ecoscore berekend	Milieuambtenaar		MLT

M14. VERMINDER DE BEHOEFTE VOOR VERPLAATSING

030	Als het mogelijk is worden de zaken per telefoon of per mail geregeld.	Ieder personeelslid		KT
-----	--	---------------------	--	----

M15. BIEDT ALTERNATIEVE VERVOERSMIDDELEN AAN

031	Aankoop elektrische dienstfietsen voor duurzame dienstverplaatsingen - Reservatie bij milieudienst	Milieuambtenaar	Eandis	KT
------------	--	-----------------	--------	----

M16. NIEUWE TECHNOLOGIEËN

032	Aan sommige gemeentelijke gebouwen worden laadpalen met groene stroom voorzien (in 2015 aan de sporthal van Ruisbroek- V-point)	Milieuambtenaar		KT - LT
033	Vergroening van het wagenpark door het investeren in schone voertuigen	Milieuambtenaar		LT

M17. SENSIBILISATIE

034	Organiseren van acties zoals Autoluwe werkdag, Car Free Day, Mijn Korte Ritten, opleiding ecodriving, ...	Milieuambtenaar		KT - LT
035	Milieuvriendelijke voertuigen herkenbaar maken	Milieuambtenaar		KT

5.4.1.3. Openbare verlichting

Maatregelen en acties worden opgesteld en uitgevoerd in samenwerking met de dienst Openbare werken.

M18. DE OPENBARE VERLICHTING ENERGIEZUINIGER MAKEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
036	Opmaken lichtplan	Dienst Openbare Werken	Eandis	KT
037	Dimbare straatverlichting voorzien om 's nachts systematisch minder intensief te verlichten (bv. van 23u tot 5u)	Dienst Openbare Werken	Eandis	MLT
038	Energieboekhouding van de openbare verlichting wordt op jaarlijkse basis bijgehouden	Milieuambtenaar	Eandis	KT
039	Het installeren van intelligente controlesystemen voor straatverlichting in verschillende controlestations	Dienst Openbare Werken	Eandis	MLT
040	Verouderde verlichting wordt systematisch vervangen door LED-verlichting	Dienst Openbare Werken		MIT
041	Deelname aan Earth hour en Nacht van de Duisternis, rond de kerk van Vlezenbeek	Milieuambtenaar	Eandis, WWF, BBL	KT
042	Bij de restauratie van de kerk aan de Rink, wordt gekozen voor LED-verlichting en wordt de mogelijkheid voorzien om de verlichting op bepaalde momenten uit te kunnen zetten	Dienst Openbare Werken	Provincie Vlaams-Brabant (Erfgoed en Monumentenzorg)	KT

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente als organisatie een CO₂-reductie 512,80 ton te bereiken tegen 2020.

5.4.2. Particuliere woningen en ruimtelijke ordening

Particuliere woningen (huishoudens) zijn goed voor 32,87% van de CO₂-uitstoot in onze gemeente. Deze sector is één van de belangrijkste sectoren om de broeikasgasuitstoot te doen dalen.

De gemeente kiest voor duurzaam en energiezuinig bouwen. Niet alleen voor haar eigen patrimonium, maar ook voor het gebouwenpark op het grondgebied van de gemeente. Via sensibilisatie en het promoten van duurzaam (ver)bouwen, wil de gemeente ook de residentiële en tertiaire gebouwen duurzamer maken.

Duurzaam bouwen? Dat is een manier van bouwen waarbij de milieu- en gezondheidseffecten over de volledige levensduur van het bouwproject tot een minimum worden beperkt. Hierbij verliezen we het economische optimum niet uit het oog en gaan we uit van de volgende principes:

- Bouwen over generaties heen. Niet alleen door duurzame materialen te gebruiken, maar ook door comfortabele leefomgevingen te creëren waar mensen graag vertoeven.
- Efficiënt ruimtegebruik. Hoe dichter mensen bij elkaar wonen, hoe minder oppervlakte er bebouwd wordt en hoe meer natuur behouden blijft.
- Een dichte bebouwing beperkt de verplaatsingsafstand. Het vergemakkelijkt een efficiënte infrastructuur en openbaar vervoer.
- Rationeel energiegebruik, zowel tijdens het bouwproces als tijdens de levensduur van de woning. Voorwaarden hiervoor zijn compact en zuid georiënteerd bouwen, een luchtdichte afwerking, grondig isoleren, efficiënte verwarmingsinstallatie op hernieuwbare energie ...
- Het gebruik van duurzame materialen met een zo laag mogelijke milieu-impact, waarbij de volledige levenscyclus in acht wordt genomen.
- Een goede waterhuishouding.

De doelstelling is om deze principes toe te passen voor gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting, maar even goed voor residentiële woningbouw, industrie- en kantoorgebouwen, zorgsector, schoolgebouwen en zo meer.

Doelstellingen van de gemeente:

- 20 % reductie CO₂-uitstoot bij bestaande woningen
- 20 % nieuwbouwwoningen wordt passief of bijna energieneutraal

De gemeente zal, samen met de verschillende partners in dit project, inzetten op sensibilisatie en andere acties om haar bevolking aan te zetten om energiezuiniger te wonen en te bouwen. Door deze acties zullen naar schatting 20% van de huishoudens (i.e. 2.694 huishoudens):

- Dakisolatie plaatsen: 2.694 ton CO₂-reductie (5%) tov BAU in 2020
- Muurisolatie plaatsen: 2.839 ton CO₂-reductie (6%) tov BAU in 2020
- Betere beglazing plaatsen: 1.807 ton CO₂-reductie (4%) tov BAU in 2020

Dit betekent dat puur door investeringen aan de gebouwen 7.340 ton CO₂-reductie gerealiseerd kan worden tov BAU in 2020. Verder zal er nog CO₂-reductie mogelijk zijn door gedragsverandering bij de inwoners. Hierdoor zal 5% of 2500 ton minder CO₂ uitgestoten worden tov BAU in 2020.

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- Organiseren van infoavonden over diverse thema's van duurzaam bouwen (i.s.m. het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen);
- Stimuleren van energiebesparende maatregelen (bv. spouw- en buitenmuurisolatie) via de organisatie van samenaankoopacties i.s.m. Kyoto in Pajottenland
- Het promoten van energiescans;
- Voortzetten van een doelgroepenwerking via OCMW;
- Voortzetten van de samenwerking met distributienetbeheerder Eandis;
- Samenwerking met de woonwinkel zennevallei als aanspreekpunt voor de bevolking (woonloket op het gemeentehuis)
- Belasting op onbebouwde percelen in verkavelingen en op leegstaande woningen
- RUP Open Ruimte en het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (open ruimte vrijwaren en kernen versterken)
- Naar aanleiding van klachten wordt de kwaliteit van woningen onderzocht door de woonwinkel. Ook wat betreft isolatie, verwarming...

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

SENSIBILISATIE EN GEDRAG

M19. STIMULEER ENERGIE-EFFICIËNTIE EN RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK BIJ PARTICULIERE WONINGEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
043	Klimaatbox met nuttige tips voor nieuwe inwoners	Milieuambtenaar		MLT
044	Bestaande acties worden gepromoot op de gemeentelijke website en in Infoleeuw: - www.energievreeters.be (CO₂-calculator) - www.energiejacht.be	Milieuambtenaar		KT
045	Tips om energie te besparen (actielijst) op de website en in Infoleeuw	Milieuambtenaar		KT
046	Info-avonden over energiebesparing	Milieuambtenaar	Eandis	KT
047	Deelname aan de actieweek gezond wonen (november)	Woonwinkel	LOGO	

M20. GEEF SPECIALE AANDACHT VOOR MENSEN DIE MET ENERGIEARMOEDE TE MAKEN HEBBEN

048	Promoten en stimuleren van bestaande initiatieven: - de energiescans van de energiesnoeiers - sociale dakisolatieprojecten in huurwoningen - extra premies voor kwetsbare doelgroepen - V-Test	Milieuambtenaar OCMW	Woonwinkel Energiesnoeiers BBL Lokaal Adviescomité (LAC), huisvestingsmaatschappij	KT
049	renteloze leningen van het FRGE voor energiebesparende maatregelen bij	OCMW	Woonwinkel FRGE, ,	KT

	kwetsbare doelgroepen		huisvestingsmaatschappij	
050	Gebruik maken van het provinciaal reglement voor renteloze leningen voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan woningen die eigendom zijn van particulieren en bewoond door OCMW-cliënten	OCMW	Provincie Vlaams-Brabant, , huisvestingsmaatschappij	KT
051	Organisatie van folders en infosessies op maat van kwetsbare doelgroepen	OCMW	Energiesnoeiërs Woonwinkel, , huisvestingsmaatschappij	KT

ENERGIEZUINIGE RENOVATIE

M21. ONDERSTEUN DUURZAME WIJKPROJECTEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
052	Geven van begeleiding, energieadvies, samenaankopen,...	Milieuambtenaar	Kyoto in het Pajottenland	LT

M22. ONDERSTEUN COLLECTIEVE RENOVATIES

053	grootschalige renovatie van sociale woningen.	Huisvestingsmaatschappij		LT
-----	---	--------------------------	--	----

M23. STIMULEREN VAN LAGE-ENERGIE OF BEN-RENOVATIE (BIJNA-ENERGIENEUTRAAL), DAK-, VLOER- EN MUURISOLATIE, DUBBELE BEGLAZING, VERVANGING VAN OUDE VERWARMINGSKETELS DOOR HR-KETEL, WARMTEPOMPEN, PELLETKETEL

054	Jaarlijks wordt een samenaankoop energierenovaties georganiseerd	Milieuambtenaar	Kyoto in het Pajottenland	KT
055	Promoten van premies en goedkope/renteloze leningen voor energierenovaties	Woonwinkel		KT
056	Info-avonden over duurzaam en energiezuinig renoveren	Milieuambtenaar	Kyoto in het Pajottenland Eandis	KT
057	Bestaande initiatieven worden gepromoot op de gemeentelijke website en in Infoleeuw: - Samenaankopen - Premies en goedkope/ renteloze leningen - Duurzaam bouwadvies van het provinciaal steunpunt Duurzaam Bouwen - BouwTeam - Ecobouwers Opendeur	Milieuambtenaar		KT

ENERGIEZUINIGE NIEUWBOUW

M24. PROMOOT BIJNA-ENERGIENEUTRAAL BOUWEN VOOR NIEUWBOUWWONINGEN

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
058	Info-avond of BouwTeam	Milieuambtenaar	Kyoto in het Pajottenland	LT
059	BEN-verplichting vanaf 2021 nu al kenbaar maken op de website en Infoleeuw	Dienst Ruimtelijke Ordening		KT
060	Promoten van het duurzaam bouwadvies van het provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen	Stedenbouwkundig ambtenaar		KT

RUIMTELIJKE ORDENING

M25. NIVEAU WONING/ KAVEL

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
061	Opleggen voorwaarden omtrent duurzaamheid	Dienst Ruimtelijke		MLT

	in stedenbouwkundige vergunning	Ordering		
M26. NIVEAU WIJK				
062	Opleggen voorwaarden omtrent duurzaamheid in verkavelingsvergunning	Dienst Ruimtelijke Ordering		MLT
063	Opleggen voorwaarden omtrent duurzaamheid in RUP's	Dienst Ruimtelijke Ordering		MLT
064	Opleggen voorwaarden omtrent duurzaamheid in stedenbouwkundige verordeningen	Dienst Ruimtelijke Ordering		MLT
M27. NIVEAU GEMEENTE				
065	Aanpassen GRS om acties omtrent duurzaamheid in verordeningen, RUP's, gemeentelijke verkavelingen,... in te passen in het ruimtelijke beleid van de gemeente	Dienst Ruimtelijke Ordering		MLT
066	Bespreken van acties omtrent duurzaamheid van woonbeleid met partners lokaal Woonoverleg	Dienst Ruimtelijke Ordering		MLT

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector particuliere woningen een CO₂-reductie van 6.310 ton te bereiken tegen 2020 of 13,58% tov 2011.

5.4.3. Mobiliteit

Algemene visie:

Duurzame mobiliteit zoekt het evenwicht tussen bereikbaarheid, economie, leefmilieu en klimaat. Het draagt ook bij aan een betere luchtkwaliteit (fijn stof, NO₂ ...), hogere verkeersveiligheid, minder geluidsoverlast, meer beschikbare open ruimte en economische winst.

Ruimtelijke planning is van cruciaal belang om een kentering in het mobiliteitsbeleid te realiseren. Verkeersgenererende functies koppelen we aan het openbaar vervoersnetwerk en fietsnetwerk. Een verbetering van het aanbod van het openbaar vervoer en de fietsinfrastructuur zijn daarbij belangrijk.

Ook nieuwe voertuigen die minder of niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zijn een mogelijkheid. Het is nog onduidelijk welke aandrijftechnologieën in de toekomst de klassieke verbrandingsmotor op benzine of diesel zullen opvolgen. De doorbraak van waterstof is hierbij nog onzeker. Daardoor ligt de focus nu op elektrische auto's, maar dit kan snel veranderen.

We willen elke vervoersmodi haar plaats geven, met speciale aandacht voor de zwakke weggebruiker en het openbaar vervoer. Voor verplaatsingen met de wagen, kan er gekeken worden naar een wagenpark met een lagere uitstoot. De elektrische auto als volwaardig alternatief voor de auto op fossiele brandstoffen komt waarschijnlijk pas over een aantal jaar op de markt. Een substantieel aandeel elektrische wagens in het totale wagenpark is mogelijk

niet te verwachten voor 2020. Provincies, intercommunales en gemeenten kunnen deze overgang versnellen. Voor de overschakeling naar elektrische auto's of auto's op CNG moet er een slim laadnet beschikbaar zijn.

Doelstellingen van de gemeente:

De gemeente zal, samen met de verschillende partners in dit project, inzetten op sensibilisatie en infrastructuurwijzigingen opdat haar inwoners zich op een meer duurzame manier zullen verplaatsen. Door deze mentaliteitswijziging kan ervoor gezorgd worden dat 20% van de kilometers die in 2011 met personenwagen werden gereden, tegen 2020 worden vervangen door fiets of te voet (ter vergelijking: 15% van de autokilometers wordt gemiddeld gezien afgelegd voor een rit die korter is dan 8 km - ref: VITO). Hierdoor zal een CO₂-reductie van 5.582,07 ton gerealiseerd kunnen worden (-9%) tov 2011.

Verdere CO₂-reductie is mogelijk door meer en efficiëntere inzet van openbaar vervoer en overstap naar alternatieve brandstoffen. Hierdoor zal nog eens 10% of 6.202,3 ton minder CO₂ uitgestoten worden.

Concreet wordt er gewerkt rond volgende punten:

- realiseren van minder autokilometers
- via goede planning de nood aan de auto verminderen
- energiezuinig rijden promoten als je toch de wagen neemt
- versnelde introductie van plug-in hybride en elektrische voertuigen
- duurzame logistiek ingang doen vinden in de gemeente
- 10 % minder uitstoot op gemeentewegen
- ...

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- uitvoeren en bijsturen van het gemeentelijk mobiliteitsplan
- onderhoud en aanleg van nieuwe fietspaden
- Tijdens Oudejaar en Carnaval is er een samenwerking met De Lijn, waar de gemeente financieel tussenkomt voor het openbaar vervoer
- inventarisatie, onderhoud en beheer van bestaande trage wegen
- Verdere realisatie voetpadenplan

Vorig jaar heeft ons bestuur in haar advies n.a.v. het project tot uitbreiding van de overstapparking in Anderlecht, verwezen naar het belang van het fietsen als voortransport van en naar het openbaar vervoersknooppunten COOVI.

Dit kan ondermeer gestimuleerd worden door het aanleggen van veilige en comfortabele fietspaden naar dit OV-knooppunt. Het recente projectplan van de Afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant en de gemeente Sint-Pieters-Leeuw tot herinrichting van de N6 Brussel-Bergen (Bergensesteenweg) voorziet zo in de aanleg van nieuwe fietspaden vanaf de Ruisbroeksesteenweg tot het BHG.

Daarnaast hebben wij ook verwezen naar het belang van goed beveiligde fietsparkings in de nabijheid van belangrijke openbare vervoersknooppunten, zoals t.h.v. COOVI.

Samen met de uitbreiding van de overstapparking COOVI zou kunnen gedacht worden aan het inrichten van een fietsstalling met toezicht, al dan niet betalend en/of met een fietsatelier.*

De gemeentelijke gebouwen werden door het steunpunt Duurzaam Bouwen van de provincie in kaart gebracht, met een evaluatie van de bereikbaarheid. Dit om de gemeente te ondersteunen bij het creëren van een beter inzicht hier rond.

Er werden al verschillende stappen gezet tot digitalisatie waar mogelijk om de behoefte voor verplaatsing te verminderen. Dit via het gemeentelijk intranet en het toegankelijk maken van gemeentelijke formulieren door downloaden. Dit zal worden verder gezet.

Op de gemeentelijke website worden de transportmogelijkheden van het openbaar vervoer naar en in de gemeente weergegeven. Ook het gebruik van de fiets binnen de gemeente wordt hier aangemoedigd.

Het functionele en recreatieve fietsroutenetwerk van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw sluit aan op het uitgebouwd fietsroutenetwerk van de regio Zuid-Pajottenland en doorkruist alle deelgemeenten van Sint-Pieters-Leeuw.

De inventarisatie van trage wegen die gebeurde in 2010 biedt een perfecte basis om functionele verbindingen te promoten voor korte verplaatsingen. Zo kunnen kinderen bvb. een korte, veilige weg naar school volgen en hoeft men voor korte verplaatsingen niet meer de auto van stal te halen. Op basis van deze inventarisatie werd ook het wandelknooppuntennetwerk ontwikkeld, met aansluiting op de Groene Wandeling en zo naar metro- en bushaltes. De aaneenschakeling van openbaar vervoer, wandel- en fietsverbindingen is cruciaal om dit plan te laten slagen. Het is belangrijk om bestaande missing links nog weg te werken.

Er werden al op meerdere plaatsen zone 30 geïmplementeerd en aan de nieuwe school Den Top werd een 'kiss en ride' voorzien om ook hier de doorstroming te maximaliseren.

In 2014 werkte het gemeentebestuur mee aan het testen van elektrische wagens (ism EVA en elektrabel). We testten gedurende 2 maanden een elektrische veegwagen uit.

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

UITBREIDEN, PLANNEN EN STUREN VAN HET MOBILITEITSAANBOD

M28. INZICHT CREËREN

067	Breng het volledige transportgebruik in kaart met eveneens fietsroutes en wandeltrajecten	Mobiliteitsambtenaar		KT
068	Stuur ongewenste transportmodi bij door het invoeren van sturende maatregelen: - Blauwe zone in het centrum Negenmanneke - Herinrichting centrum Ruisbroek - Binnengebied Vlezenbeek - Project N6 om sluikverkeer in de	Mobiliteitsambtenaar		KT MLT

	kleinere straten rond de Bergensesteenweg tegen te gaan			
069	Poject Driefonteinenbrug ter ontsluiting van de kanaalzone voor het vrachtverkeer – weren uit woonkernen en zo snel mogelijk naar het hoofdwegenet brengen	Mobiliteitsambtenaar	Waterwegen en Zeekanaal	MLT
070	Stel een gemeentelijk mobiliteitsplan op	Mobiliteitsambtenaar		MLT

M29. OPENBAAR VERVOER STIMULEREN

071	Doorstromingsmaatregelen openbaar vervoer: - Bij grote wegenwerken - N282 Lenniksebaan en Postweg	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken	KT
072	Voorrang aan openbaar transport door 'bus only'-rijstroken: N6 Brussel-Bergen (Bergensesteenweg) -verlenging busbaan richting Brussel	Agentschap Wegen en Verkeer		KT - MLT
073	Overleg met De Lijn ivm realisatie nieuwe tangentiële (noord-oost) busverbinding	Mobiliteitsambtenaar	De Lijn	KT
074	*Transitparking en openbaar vervoersknooppunt COOVI (Anderlecht) – aandringen bij BHG tot inrichten fietspunt.	Mobiliteitsambtenaar	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	KT

M30. STRUCTURELE AANPASSINGEN VOOR FIETSERS

075	Het groene en blauwe netwerk wordt gekoppeld aan wandel- en fietsverbindingen	Dienst Toerisme	Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallie	KT
076	Bij hernieuwingswerken van openbare wegen wordt steeds de aanleg of verbetering van het fietspad ingebracht (bvb Postweg)	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken	KT
077	Fietsfondsdossier Galgstraat - Pepingensesteenweg	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken	KT
078	Fietsfondsdossier Pedestraat (tussen N282 Lenniksebaan en t.h.v. grens bebouwde kom Dilbeek)	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken	KT
079	Aanleg fietspaden langsheen N6 Brussel-Bergen (Bergensesteenweg) – goedgekeurde projectnota	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken	MLT
080	Uitbouw fietsGEN – kanaalroute (bewegwijzering + doorstromingsmaatregelen)	Mobiliteitsambtenaar	provincie Vlaams-Brabant Waterwegen & Zeekanaal	KT

M31. NIEUWE MOBILITEIT EN TECHNOLOGIEËN

081	Ontwikkelen mobiele APP voor duurzame woon-schoolverplaatsingen te Sint-Pieters-Leeuw Vraag – aanbod carpoolen, fietspoolen en voetpoolen via een slimme APP samenbrengen (ter vervangen van afgeschafte schoolbus)	Mobiliteitsambtenaar	Diensten onderwijs en ICT	KT
082	Voorzien van elektrische laadpalen voor auto's en fietsen	Mobiliteitsambtenaar	Openbare Werken Eandis	MLT
083	Transport over water promoten (over kanaal) voor bedrijven	Waterwegen en Zeekanaal		KT

M32. SENSIBILISATIE

084	Sensibiliseer de bewoners voor het gebruik van openbaar vervoer, de fiets, carpoolen, autodelen,...(milieuwinst, financieel voordeel...) in Infoleeuw, op de website...	Mobiliteitsambtenaar		KT
085	Nieuwe inwoners krijgen de mogelijkheid om fietslessen te volgen	Integratiedienst		KT

M33. INRICHTEN VEILIGE SCHOLOMGEVING

086	Vier locaties werden recentelijk verbeterd (Ave Maria, Den Top, Sint-Lutgardis en Populiertje). Drie locaties zullen op korte termijn worden verbeterd, in combinatie met werken in de buurt van deze scholen (Jan Ruusbroec, Wegwijzer en Groene Parel). Voor twee locaties (Sint-Steven en Don Bosco) worden, waar mogelijk, verbeteringen doorgevoerd. Voor alle locaties zal het gemeentebestuur, ook in de toekomst, in nauw overleg treden met de school en de buurtbewoners.	Mobiliteitsambtenaar		KT
-----	---	----------------------	--	----

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector mobiliteit een CO₂-reductie van 11.784,37 ton te bereiken tegen 2020 of 19% t.o.v. 2011.

5.4.4. Hernieuwbare energie

Een doordacht klimaatbeleid vraagt om een duurzame energieproductie, met nadruk op hernieuwbare energiebronnen.

Hernieuwbare energie is energie die gewonnen wordt uit onuitputtelijke bronnen.

Vormen van hernieuwbare energie zijn:

- bio-energie
- geothermische energie
- zonne-energie
- energie uit water
- windenergie

Er bestaan verschillende technieken om de beschikbare hernieuwbare energie te winnen. Bijvoorbeeld een thermische zonnecollector, fotovoltaïsche zonnecellen, vergisting van biomassa tot biogas, persing van pure plantaardige olie. Deze technieken leveren ook verschillende energiedragers op: warmte of elektriciteit. Elke hernieuwbare energiebron en omzettingstechniek heeft haar eigen kenmerken, zodat een effectief beleid per bron en zelfs per techniek moet worden bepaald. De gemeente zet initiatieven op voor zowel haar eigen infrastructuur als voor andere doelgroepen.

Doelstellingen van de gemeente:

- 20% van het elektriciteitsverbruik op grondgebied van de gemeente is afkomstig van hernieuwbare energie

- 20 % van de huishoudens beschikt over PV-panelen en/of zonneboiler
- ...

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

In 2009 werden er reeds zonnepanelen geplaatst op het dak van het Wildersportcomplex

Langs de vaart zullen door Electrabel en WE-Power 3 windturbines geplaatst worden. Deze projecten worden ondersteund door de gemeente. Op 18 juni 2015 vond een participatiemoment plaats in het gemeentehuis, georganiseerd door Ecopower en WE-Power. Dit om de omwonenden te informeren en de kans te geven zelf te participeren bij het opwekken van groene energie in de gemeente. Goede communicatie en verstandhouding tussen de bewoners en de groene energie-leveranciers wordt gestimuleerd door de gemeente.

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

M34. HERNIEUWBARE ENERGIE IN DE GEMEENTE WORDT GESTIMULEERD				
Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing (KT, MLT of LT)
087	Info-avonden en samenaankopen voor PV-zonnepanelen en zonneboilers zullen ondersteund worden	Milieuambtenaar	Kyoto in het Pajottenland	KT
088	De plaatsing van windturbines en info-avonden over groene energie worden ondersteund	Milieuambtenaar	Electrabel Ecopower WE-Power	KT
089	Op de website en in Infoleeuw zal info geplaatst worden over het belang van groene energie	Milieuambtenaar		KT

Verwachte CO₂-reductie

Door het plaatsen van zonnepanelen door 20% van de huishoudens in de gemeente verwachten we een CO₂-reductie van 2.459 ton te bereiken tegen 2020 of 5% tov het BAU-scenario.

3 windturbines op ons grondgebied kunnen zorgen voor een reductie in de CO₂-uitstoot van 1 188,15 ton per windturbine of een totaal van 3564,45 ton.

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector hernieuwbare energieproductie een besparing van 6023.45 ton of 4% tov de totale CO₂-uitstoot in 2011.

5.4.5. Natuur en biodiversiteit

Twee soorten maatregelen zijn mogelijk:

1. **Klimaatmitigatie:** maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen beperken zodat de temperatuurstijging onder een gevaarlijke kritische grens wordt gehouden. Het Europese Burgemeestersconvenant richt zich in eerste instantie op deze maatregelen.

2. **Klimaatadaptatie:** maatregelen die de effecten van de klimaatverandering milderend of voorkomen zodat de schade ervan binnen de perken blijft, of maatregelen die inspelen op kansen die zich voordoen door de klimaatverandering.

Biodiversiteit en natuurlijke ecosystemen spelen een belangrijke rol in de hele klimaatproblematiek. Ze maken mensen, soorten en populaties veerkrachtiger zodat ze zich beter kunnen aanpassen aan de klimaatverandering. Hoe groter de verscheidenheid van dieren en planten, hoe meer ecosystemen de schokken van de klimaatsveranderingen zullen overleven.

De klimaatsverandering heeft duidelijk invloed op de natuurlijke systemen: ze is schadelijk voor biodiversiteit en één van de oorzaken van biodiversiteitsverlies. Wanneer biodiversiteit en ecosystemen niet efficiënt beschermd worden, zal het klimaat nog sneller veranderen en zullen de gevolgen groter zijn.

Hoezo?

Biodiversiteit en ecosystemen zijn belangrijk voor klimaatregulering: veengebieden, moerassen, bodems, bossen en oceanen zorgen voor de opname en opslag van koolstof. De uitstoot van broeikasgassen kan teruggedrongen worden door deze ecosystemen gezond te houden en beschadigde milieus te herstellen. Zoals het opnieuw aanplanten van bossen. Bossen zuiveren de lucht, slaan koolstof op en nemen water op als een spons waardoor overstromingen worden beperkt en water wordt opgeslagen voor drogere periodes. Ook half natuurlijke en door de mens beheerde ecosystemen - waaronder landbouwgebieden - leggen koolstof vast en halen CO₂ uit de lucht.

Onze klimaatstrategieën afstemmen op de natuur heeft dus veel voordelen:

- We zorgen dat de mens en zijn bestaansmiddelen minder kwetsbaar worden voor deze klimaatverandering.
- Het is een kostenefficiënte aanpak: ecosystemen zorgen voor koolstofopslag tegen een lage kost.

Enkele concrete voorbeelden hiervan:

Klimaatimpact	Ecosysteemgebaseerde aanpassing
Meer droogte	Pas de juiste landbouw- en bosbouwpraktijken toe om de wateropslagcapaciteit te verhogen en droogte tegen te gaan
Warmte-extremen	Verhoog het aantal groene (natuur) en blauwe (water) zones in steden om het microklimaat en de luchtkwaliteit te verbeteren
Rivieroverstromingen	Onderhoud en herstel broekgebieden en rivierbeddingen die kunnen dienen als natuurlijke buffers tegen overstromingen
Verhoogd brandrisico	Plant gemengde bossen, want zij zijn immuun tegen ziekten en plagen en hebben een lager brandrisico

Conclusie: het behoud of herstel van ecosystemen helpt om klimaatverandering tegen te gaan én om ons beter te wapenen tegen de klimaatsverandering.

Doelstellingen van de gemeente:

- realiseren van meer natuur en groen
- versnippering van de natuur tegengaan
- ...

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voort gezet?

- Organisatie van Dag van het Park.
- Aankoop en aanplant van inheemse of autochtoon plantgoed en sensibilisatie naar inwoners en bedrijven.
- Sensibilisatie via de koesterburencampagne van de provincie.
- Samenwerking met Pro Natura vzw en het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei om meer groen in de gemeente te realiseren.
- Aanmaak en uitvoering van het erosiebestrijdingsplan.
- Hermeandering van de Zuun voor een betere waterbergingscapaciteit, gecombineerd met herstel van het natuurgebied in de rivierbedding.
- De gemeente is steeds beschikbaar voor informatie en verleent de nodige ondersteuning bij verschillende projecten die door externen georganiseerd worden (bv. Zuurstof voor de Zenne van het Regionaal Landschap, Richtplan Neerpede, Vlezenbeek, Sint-Anna-Pede door VLM en BIM, Studie rond het Hallerbos en naburige boscomplexen (Speciale Beschermingszone Hallerbos) door het Agentschap van Natuur en Bos, ...)

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

M35. REALISEREN VAN MEER NATUUR EN GROEN IN DE GEMEENTE				
Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing (KT, MLT of LT)
090	Verdere sensibilisatie in Infoleeuw en op de website	Milieuambtenaar		KT
091	Hermeandering van de Zuun voor een betere waterbergingscapaciteit, gecombineerd met herstel van het natuurgebied in de rivierbedding.	Dienst Openbare Werken	VMM VLM Natuurpunt	KT
092	Opvolging van het erosiebestrijdingsplan	Dienst Openbare Werken	Provincie	KT
093	Realiseren van groene begraafplaatsen	Bevolking	Openbare ruimte	KT
094	Strategisch project rond de Zenne ondersteunen	Provincie Vlaams-Brabant	Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei Gemeenten Halle en Beersel	KT
095	Verderzetten samenwerking met INL	Gemeente	Pro Natura	KT

5.4.6. Landbouw

Door hun energieverbruik hebben landbouwactiviteiten een CO₂-uitstoot. Daarnaast veroorzaakt landbouw uitstoot van andere broeikasgassen zoals CH₄ (methaan) en N₂O (lachgas). Deze gassen worden uitgestoten door de vertering van de veestapel en de mestopslag in de bodem. Binnen het kader van het Burgemeestersconvenant is het niet verplicht deze niet-energiegebonden uitstoot van broeikasgassen op te nemen.

De gemeente kan maatregelen stimuleren die leiden tot een meer duurzame landbouw. Duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig en ecologisch leefbaar. Ze houdt rekening met de biodiversiteit en beperkt de uitstoot van schadelijke gassen. En door voldoende diversificatie van teelten wordt de bodemkwaliteit behouden.

De gemeente kan duurzame energieproductie - wind, zon, WKK, warmtepompen, pocketvergisting - stimuleren om de energiekost bij landbouwbedrijven te verminderen. En zo ook meteen de CO₂-uitstoot.

Doelstellingen van de gemeente:

- bekendmaking en promotie korte keten consumptie
- Fair Trade

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- korte keten: inwoners aanzetten tot het kiezen voor duurzame voeding (lokaal, seizoensgebonden, minder vaak vlees maar wel van betere kwaliteit, minder verpakking ...)
- Meewerken met de VLM - met de strategie 'Voedsellandschap Pajottenland-Brussel'
- Promotie van streekproducten (Straffe Streek) door de Dienst Toerisme; dit impliceert ook communiceren over en promoten van lokale producten en korte ketenproducten
- De gemeente kiest voor lokale producten in het eigen aankoopbeleid en communiceert over deze bewuste keuze om ook de inwoners hiertoe aan te zetten
- De gemeente kiest voor Fair Trade-producten en blijft zendelingen en kleinschalige projecten uit de gemeente ondersteunen, evenals de koepel van de Noord-Zuidbeweging
- De bestaande werkgroep ontwikkelingssamenwerking werd omgevormd tot een adviesraad, de gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking (GROS) zoals gevraagd in de Vlaamse beleidsprioriteiten.
- Oktober fairtrade maand in de gemeente sinds 2013 (politie en cultuur werden aangesproken om hier ook aan mee te werken)
- In bestaande RUPs en het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt ruimte voor landbouw voorzien

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

Bestaande acties zullen verder worden uitgewerkt

M36. LOKALE CONSUMPTIE EN FAIR TRADE WORDEN GESTIMULEERD

Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing
-----	----------------------	-------------------	---------	--------

				(KT, MLT of LT)
096	Ondersteuning van de actie 'Voedsellandschap Pajottenland-Brussel'	Dienst Toerisme	VLM	KT
097	Promotie van streekproducten (Straffe Streek)	Dienst Toerisme		KT
098	De gemeente kiest voor lokale producten in het eigen aankoopbeleid	Aankoopdienst		KT
099	De gemeente kiest voor lokale en fairtrade-producten	Welzijnsdienst		KT
100	kleinschalige projecten uit de gemeente worden ondersteund	Welzijnsdienst		KT
101	Ambitie om fairtrade gemeente te worden	Welzijnsdienst	GROS	LT

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector landbouw een CO₂-reductie van 134,60 ton te bereiken tegen 2020, dit is 5% tov BAU-scenario.

5.4.7. Bedrijven (Industrie, tertiaire sector)

Sinds 1 januari 2015 kunnen bedrijven intekenen op de energiebeleidsovereenkomsten. Dat zijn de belangrijkste beleidsinstrumenten om de energie-efficiëntie van de energie-intensieve industrie te verbeteren in Vlaanderen, zonder de groeikansen te ondermijnen. Deze energiebeleidsovereenkomsten zijn bedoeld voor bedrijven met een primair verbruik groter dan 0,1 PJ en lopen van 2015 tot 2020. Door de overeenkomst te ondertekenen engageert het bedrijf zich onder meer om een energieaudit te laten uitvoeren, een energieplan uit te werken en om jaarlijks verslag uit te brengen. Voor bedrijven (industrie, kmo's, handelaars, landbouwers...) met een primair verbruik lager dan 0,1 PJ wordt geen overeenkomst in Vlaanderen opgezet en kan de gemeente acties opzetten.

Doelstellingen van de gemeente:

De gemeente zal, samen met de verschillende partners in dit project, inzetten op sensibilisatie en andere acties om de tertiaire sector en industrie aan te zetten om hun gebouwenpatrimonium en procesvoering energiezuiniger te maken. We zetten hiervoor in op een lerend netwerk, een manier waarop bedrijven elkaar kunnen informeren.

Door deze acties zal naar schatting in 20% van de oppervlakte gebouwen maatregelen uitgevoerd worden. Voorbeelden van deze maatregelen zijn oa isoleren, plaatsen van zonwerende glazen, mechanische ventilatie of natuurlijke ventilatie, condenserende ketel, compressiekoelmachine en ventilo-convectoren voor verwarming en koeling, energiezuinige verlichting met aanwezigheidsdetectie en daglichtsturing.

De verwachting is dat hiermee 6% CO₂-reductie behaald kan worden tov het BAU scenario, wat overeenkomt met 1.645 ton CO₂. Verder zal er nog een CO₂-reductie van 5% mogelijk zijn door gedragsverandering bij de gebruikers van deze gebouwen.

Concreet:

- 5% toename van bijna energieneutrale en duurzame bedrijfsgebouwen
- toename energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik bij lokale bedrijven
- 20 % reductie CO₂ – uitstoot bij tertiaire gebouwen
- 20 % nieuwbouw tertiaire gebouwen wordt passief

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

- organiseren van netwerkmomenten voor bedrijfsleiders over energiezuinig bedrijfsvoering
- promoten van transport over water , voor bedrijven die langs het kanaal liggen

Er werd reeds een lerend netwerk opgestart. Op deze manier werden bedrijven met interesse voor energiebesparing samen gebracht. Ook landbouwers worden voor dit Lerend Netwer In oktober 2015 zal het eerste bedrijfsbezoek plaatsvinden bij Colruyt.

Op welke nieuwe maatregelen zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

M37. LEREND NETWERK ENERGIE BESPAREN				
Nr.	Actie (omschrijving)	Verantwoordelijke	Partner	Timing (KT, MLT of LT)
102	Bestaande initiatieven kenbaar maken	Milieuambtenaar	Raad voor lokale economie, VOKA, Unizo, Agentschap Ondernemen	KT
103	Organisatie van een jaarlijkse infosessie rond klimaat	Milieuambtenaar	Raad voor lokale economie	KT
104	Organisatie van een jaarlijks bedrijfsbezoek ter inspiratie van wat mogelijk is	Milieuambtenaar	Raad voor lokale economie	KT
M38. DUURZAME BEDRIJVENTERREINEN				
105	Ontwikkelen van duurzame bedrijventerreinen en hanteren van duurzame inrichtingsprincipes	Ruimtelijk Ordening		KT

Verwachte CO₂-reductie

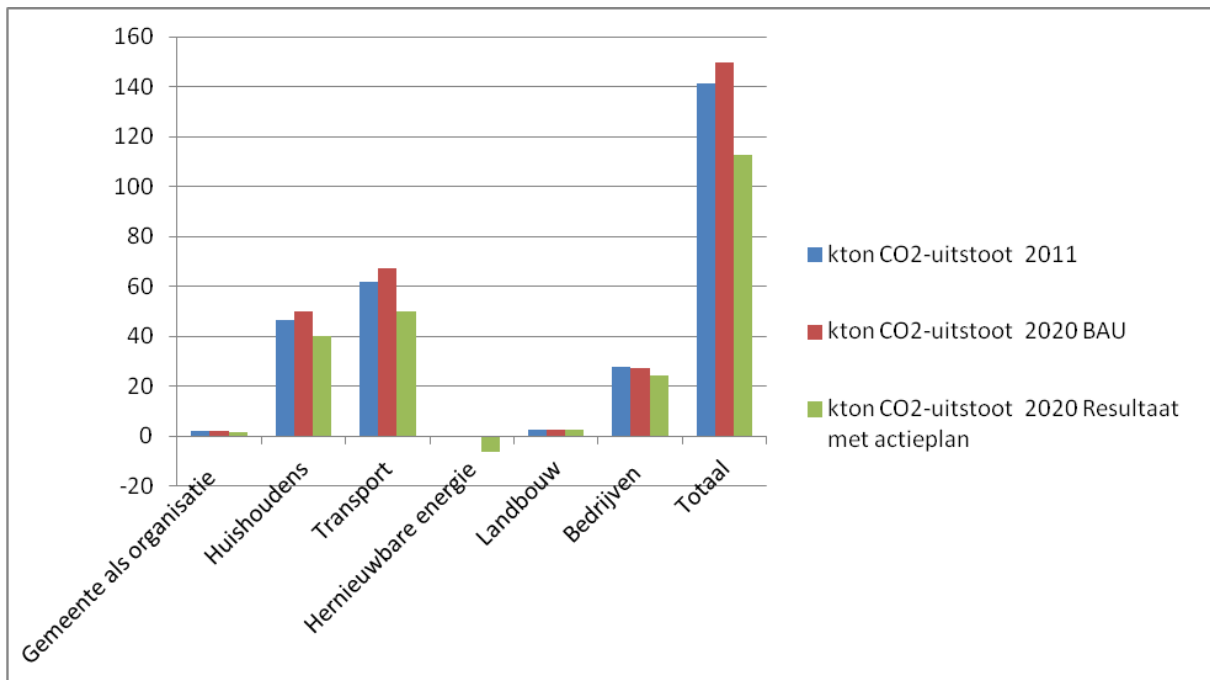
Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector bedrijven een CO₂-reductie van 3016,09 ton te bereiken tegen 2020 of 11% tov BAU-scenario.

5.5. Resultaat klimaatmaatregelen

Het totaaleffect van alle maatregelen samen is af te lezen in onderstaande tabel:

Sector	kton CO ₂ -uitstoot			CO ₂ -besparing met actieplan tov 2011	
	2011	2020		kton	%
		BAU	Resultaat met actieplan		
Gemeente als organisatie	2,2	2,2	1,69	0,51	23,31
Huishoudens	46,47	50	40,16	6,31	13,58
Transport	62,02	67,21	50,24	11,78	19
Hernieuwbare energie	0	0	-6,02	6,02	
Landbouw	2,69	2,69	2,56	0,13	5
Bedrijven	27,99	27,42	24,26	3,73	13,33
Totaal	<u>141,38</u>	149,52	112,9	<u>28,48</u>	<u>20,14</u>

In onderstaande grafiek wordt een vergelijking gegeven van het verbruik in 2011 en in 2020, volgens het BAU-scenario en met de uitvoering van de klimaatmaatregelen in dit plan.

Figuur 6: Grafiek vergelijking 2011, 2020 BAU en 2020 met actieplan

6. RAPPORTERING EN MONITORING

De gemeente zal op regelmatige basis rapporteren over de voortgang van het gemeentelijk klimaatbeleid.

Om de twee jaar moet de gemeente bij de Europese Commissie rapporteren over de uitgevoerde acties (voortgangsrapport). Hierna kan het actieplan en de uitvoering worden bijgesteld om de doelstelling te halen.

Om de vier jaar bezorgt de gemeente bovendien een geüpdatete inventarisatie van de CO₂-uitstoot (monitoringrapport). Die evaluatie kan leiden tot het bijstellen van het klimaatactieplan.

Jaar	Soort rapport
2017	Voortgangsrapport
2019	Monitoringrapport
2021	Voortgangsrapport
2023	Monitoringrapport

7. CONTACTEN

Burgemeester:

Luc Deconinck

Verantwoordelijk voor Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw, Huisvesting en grondbeleid,
Begraafplaatsen

Verantwoordelijke schepenen:

Gunther Coppens, schepen voor milieu en groen

Jan Desmeth, schepen voor mobiliteit en verkeer

Lucien Wauters, schepen voor gemeentelijke gebouwen en nutsvoorzieningen, ICT

Bart Keymolen, schepen voor openbare werken en landbouw

Marleen De Kegel, schepen voor toerisme en ontwikkelingssamenwerking

Luc Van Ruysevelt, schepen voor lokale economie

Jos Speeckaert, Financiën en begroting, personeelsbeleid

Paul Defranc, OCMW-voorzitter, schepen sociale zaken

Contactpersoon:

Liesbeth Bortels, milieuambtenaar

Overzicht figuren:

Figuur 1: model Trias Energetica

Figuur 2: Grafiek of taartdiagram gemeentelijke nulmeting

Figuur 3: Grafiek vergelijking gemeente – gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente

Figuur 4: Grafiek BAU 2020

Figuur 5: externe ondersteuning aan de gemeente

Figuur 6: Grafiek vergelijking 2011, 2020 BAU en 2020 met actieplan

Overzicht bijlagen:

Bijlage 1: Overzicht acties als resultaat uit externe participatie (klimaatlabo 14/09/2015)

Bijlage 2: Bevraging van de jeugdverenigingen

Bijlage 3: Advies gemeentelijke milieuraad

Revisie historiek	Beschrijving
V01 - 02-07-2015	Draft versie naar stuurgroep
V02 - 24-08-2015	Versie naar stuurgroep voor intern overleg
V03 - 19-10-2015	Versie voor CBS
V04 - 05-11-2015	Versie voor milieuraad
V05 - 13-11-2015	Versie voor de gemeenteraad
V06 - 26-11-2015	Goedgekeurd door de gemeenteraad